

KEVÄT 2021

Össur News

Iceross –
kaiken perusta

Apuvälinetekniikan
tohtori

Koulutus
mahdollisuuksiin

Team
ÖSSUR

Paraurheilun keihäänkärki

1971-2021

50

ÖSSUR®

LIFE WITHOUT LIMITATIONS

LIFE WITHOUT LIMITATIONS

ÖSSUR

Aivan ensimmäiseksi toivomme hartaasti, että sinä ja läheisesi saatte lukea tätä Össur News -lehden numeroa terveisin. Toivottavasti joulun ja uudenvuoden aika antoivat mahdollisuuden virkistykseen ja lepoon. Vuosi 2020 tulee pysymään keskustelun, analysoinnin ja pohdinnan kohteena vielä pitkään. Monet haluaisivat myös jo unohtaa ja jättää sen kokonaan taakseen.

Tätä kirjoittaessa tosin kukaan ei tiedä, voimmeko vuonna 2021 palata normaaliin elämään vai pitääkö Covid-19-virus maailmaa edelleen rautaisessa otteessaan. Voi olla, että joudumme vielä odottamaan. Olen kuitenkin varma siitä, että jo tähän mennessä on opittu paljon sekä yksityiselämässä että ammatillisesti. Tätä oppia voimme hyödyntää jo nyt, ja hyvin todennäköisesti sillä on vaikutusta vielä pitkälle tulevaisuuteen.

Oppimisen kautta me kehitymme ja vaikutamme matkamme suuntaan. Näin Össur on tehnyt jo 50 vuotta! Siitä lähtien kun Össur Kristinsson kehitti Iceross-tupen vuonna 1971, ja aina tähän päivään asti. Kykymme nopeasti muuttaa kurssia aina tarpeen mukaan on mahdollistanut, että olemme aina voineet jatkaa eteenpäin. Tässä Össur News -lehden numerossa voitte tutustua joihinkin tärkeisiin vaiheisiimme ja virstanpylväisiin, jotka ovat monin tavoin vaikuttaneet siihen, missä olemme tänään.

Luomme katsauksen menneeseen ja Össurin syntymään Pohjoismaissa. Miltä alamme näytti silloin ennen? Miten apuvälineteknikoksi tullaan ja mikä vaikutus on sillä, että nykyään on myös

apuvälinetekniikan tohtoreita ja professoreita? Mikä on ollut Team Össurin merkitys apuvälinetekniikalle ja terveydenhuoltoalalle yleensä? Suhtaudutaanko amputoituihin tänään eri tavalla kuin 50 vuotta sitten? Tämän ja paljon muutakin haluamme kertoa teille.

Pandemian takia olemme myös joutuneet arvioimaan omaa toimintaamme ja vallitsevan tilanteen vaikutusta siihen. Alallamme on nyt ja tulevaisuudessa tärkeä rooli terveydenhuoltosektorilla. Siksi meidän on pystyttävä täyttämään meille asetetut vaatimukset. Onneksi voimme tarjota monia keinoja, joiden avulla voitte antaa asiakkaillenne mahdollisuuden elämään ilman rajoituksia. Suuret kiitokset siitä, että olemme saaneet tavata ja tukea teitä uusien foorumien kautta Covid-19-pandemian aikana. Yhdessä olemme ottaneet ison askeleen sekä Össurin että koko toimialan historiassa. Siitä voimme kaikki olla todella ylpeitä.

Toivotamme mukavia lukuhetkiä maailmantehtäimestä huolimatta. Käytetään hetki muisteluihin ja seurataan Össurin sekä koko toimialan vaikuttavaa matkaa viiden vuosikymmenen halki. Tämä matka ei olisi ollut mahdollinen ilman teitä ja vahvaa osaamistanne.

Nauttikaa lehdestä ja pitäkää huolta itsestänne!

Johanna Östergren
Toimitusjohtaja Össur Nordic

Sisälllys

Ajankohtaista	4
i-Limb Quantum Titanium	5
Apuvälinetekniikan kehitys	6
Iceross – kaiken perusta	8
Össur 50 vuotta	10
Historian virstanpylväät	12
Caroline Djupsjö	14
Apuvälinetekniikan tohtori	17
Team Össur	18
Pandemia	20
Sopeutumisen tärkeys	22
Koulutusopas	24
Vierailu Meksikossa	26

8

10

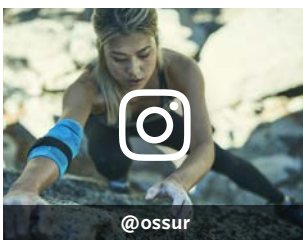

14

18

Pysy ajan tasalla!

Össur News tuottaa Glory Days Össur Nordicin toimeksiannosta.

Vastaava toimittaja ja projektipäällikkö, Össur: Johanna Östergren **Toimittaja ja tuotantopäällikkö:** Pål Johansson
Art Director: Love Eneroth **Kirjoittajat:** Mimmi Bladini, Karolina Arenhäll, Niklas Simonsson, Jessica Widing De Los Santos & Pål Johansson **Valokuvat (ellei toisin maintia):** Össur Nordic **Muu kuvitus:** Love Eneroth

Toimitus ei vastaa mahdollisista painovirheistä tai muutoksista. Kirjoituksia saa lainata, mutta lähde on ilmoitettava.

Össurin rekisteröidyt tavaramerkit

Miami J®, i-Limb®, RHEO KNEE®, PROPRIO FOOT®, Rebound®, Unity®, Pro-Flex®, Seal-In®-liners ja Unloader One®

Össur Nordic

Käyntiosoite

Kistagången 12 • 164 40 Kista

Postiosoite

Box 7080 • SE-164 07 Kista

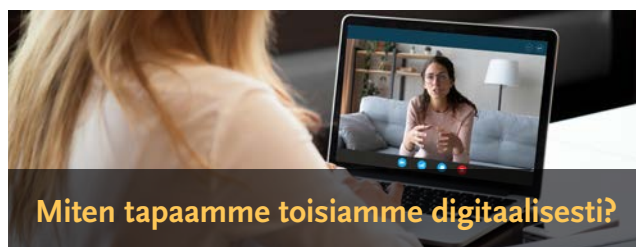
info@ossur.com

+46 (0)18 18 22 00

Ilmoituksia

Rebound-tuoteperhe kasvaa

Rebound® Post-Op Elbow on uusi kyynärpääortoosi. Siinä intuitiiviset toiminnot yhdistyvät muotoiluun, jonka tavoitteena on helpottaa kyynärpääleikkauksesta toipumista. Uusi perheenjäsen on lajinsa kevyin, ja osaksi juuri siksi Rebound® Post-Op Elbow on aivan erityisen mukava käytössä. Ortoosin hihnat pysyvät hyvin paikoillaan, ja ne osat, joita käyttäjä saa säätää itse on merkitty selkeästi. Lisäksi Rebound® Post-Op Elbow sopii yhtä hyvin sekä oikeaan että vasempaan kyynärpäähän.

Tällä hetkellä monet meistä ovat jo tottuneet etätöihin. Digitaaliset viikkokatsaukset, kokoukset ja asiakastapaamiset eivät ole enää mitään uutta. On varsin todennäköistä, että etätapaamiset jatkuvat vielä pandemian rauhoittuakin. Seuraavassa esittelemme kolme yleistä alustaa, jotka (useimmiten) sopivat hyvin erilaisten etäkokousten järjestämiseen.

ZOOM

Yksi suosituimmista etäkokousalustoista. Yritystason ominaisuuksia ovat mm. jopa 200 osallistujaa ja rajoittamaton pilvitalennus.

GOOGLE MEET

Helppokäyttöinen foorumi ja kehitetty suunniteltujen videoneuvottelujen ympärille. Meet on mukautettu yrityksille ja täydellinen sinulle, joka käytät Googlen sähköpostipalvelua organisaatiossa.

TEAMS

Microsoftin digitaalinen kokouspalvelu Teams sopii erinomaisesti Office 365:tä käyttäville työyhteisöille.

ACL Expert Consensus Conference

Tämän vuoden ACL Expert Consensus Conference järjestetään 24. huhtikuuta Tukholmassa. Tilaisuudessa johtavat ortopedit puhuvat eturistisidevammoista. Osallistujat ovat pohjoismaisia alan erikoisasiantuntijoita ja mukana on myös maailman johtava asiantuntija USA:sta. Konferenssissa käsitellään ACL-rekonstruointien onnistumisen ongelmia sekä ehdotetaan kliinistä protokollaa ACL-vammojen hoitamiseen dynaamisella tuella. Toistaiseksi ei ole varmaa, pidetäänkö konferenssi paikan päällä vai etänä.

i-Limb Quantum

– nyt entistä vahvempi

Össurin i-Limb Quantum -proteesikäsi tuli markkinoille vuonna 2015 ja on siitä lähtien pysytellyt alan kärjessä. Syyskuussa 2020 julkistettiin proteesikäden päivitetty versio, i-Limb Quantum Titanium, joka entisestään vahvistaa tuotteen asemaa Össurin lippulaivana moninivelisten proteesikäsiensä joukossa.

Teksti: Niklas Simonsson | Kuva: Össur

Aikaisemmin i-Limb-proteesiin on voinut erikseen valita titaanista valmistetut sormet. Päivitettyssä mallissa ne ovat aina titaania. Aikaisempiin vakioratkaisuihin verrattuna titaanista valmistettujen sormien staattinen kantokyky on kasvanut 50 % eli 24:stä 36 kiloon. Valitsemalla i-Limb Quantum Titaniumin käyttäjä saa siis paremman ja kestävämmän proteesikäden samaan hintaan. Tämä on oikea win-win-tilanne.

– Olemme tehneet myös teknisiä parannuksia esimerkiksi vaihteistoon ja sormien voimansiirtohihnaan. Positiivista palautetta on jo tullut siitä, että uusi versio toimii vielä vähän paremmin kuin edellinen. Neljännos kaikista i-Limb-proteesien korjauksista on liittynyt sormiin. Siksi uskomme, että titaani vakiomateriaalina vähentää korjausten tarvetta. Titaanin ansiosta proteesi on kestävämpi ja tarvitsee vähemmän korjaamista, mikä on uudistuksessa tärkeintä, sanoo Lilian van Eijndhoven, Össur North European Product Marketing Manager.

“Parempi liikkuvuus edellyttää tietysti käyttäjältäkin hieman enemmän harjoittelua, mutta se on yleensä vaivan arvoista.”

– Käyttäjä voi ohjata proteesikättä myös mobiilisovelluksen avulla. i-Limb Quantum -proteesissa on 24 esiohjelmointia ja 12 yksilöllisesti säädettävää otetta. Näin pystymme vastaamaan erilaisiin tarpeisiin ja toiveisiin, Lilian van Eijndhoven kertoo.

– Mahdollisuus liikuttaa jokaista viittä sormea erikseen helpottaa merkittävästi käyttäjien jokapäiväistä elämää, jossa heillä on muutenkin paljon haasteita. Parempi liikkuvuus edellyttää tietysti käyttäjältäkin hieman enemmän harjoittelua, mutta se on yleensä vaivan arvoista, Lilian jatkaa.

Hypermodernin muotoilunsa ansios- ta i-Limb Quantum Titanium on varsin huomiota herättävä ja kerää katseita.

Futuristisemman näköistä käsiproteesia tuskin markkinoilta löytyy. Useimmat käyttäjät toki valitsevat jonkin neljästä peittävästä käsinevaihtoehdotyypistä, mutta jotkut ihastuvat moderniin muotoiluun niin, että valitsevat läpinäkyvän käsineen.

– Monet pitävät tästä Robocop-kädestä, koska proteesi on todella upean näköinen. Mutta kuten sanottua, tärkeintä on tietysti se, miltä proteesi käyttäjästä tuntuu ja miten se toimii käytännössä, Lilian van Eijndhoven painottaa.

Viime vuosina markkinoille on tullut yhä enemmän moninivelisiä proteesikäsiä, jotka kilpailevat Össurin i-Limb-proteesien kanssa. Lilianin mielestä tällainen kilpailu on sekä hyvää että osittain myös välttämätöntä. Sen ansiosta pysytään ajan hermolla, katsotaan eteenpäin ja tehdään jatkuvasti kehitystyötä. Lilian van Eijndhoven mainitsee, että seuraavan sukupolven proteesikäsi on jo kehitteillä ja sen on tarkoitus tulla markkinoille vuonna 2022. Kehitysprojekti pidetään toistaiseksi salassa, mutta siitä voidaan ehkä kertoa jotain jo piakkoin. ♦♦

50 vuotta apuvälinetekniikkaa

Puujaaloista älykkäisiin polviniveliin – apuvälinetekniikka on kehittynyt huimasti. Lähde mukaan aikamatkalle 70-luvulta nykypäivään

Teksti: Karolina Arenhäll | Kuva: Össur

6

Apuvälinetekniikan viimeksi kuluneita viittä vuosikymmentä ei voi tarkastella ilman 1960- ja 70-lukua. Näinä vuosina Ruotsin valtio tuki tutkimushankkeita miljoonilla kruunuilla ja apuvälineistä tuli ilmaisia kaikille. Äkkiä myös yksityisillä toimijoilla oli mahdollisuus päästä alalle. Bertil Allard kirjoittaa kirjassaan *Svensk Ortopedteknik under 100 år* ("100 vuotta ruotsalaista apuvälinetekniikkaa"), että 1970-luvun lopulla keksittiin neopreenin lämmittävät ominaisuudet ja sitä alettiin käyttää ortooseissa. Suunnilleen samoihin aikoihin alettiin kehittää erilaisia polvi- ja urheilutukisiteitä ja urheilulääketieteestä tuli oma tieteenalansa.

Voidaan sanoa, että nimenomaan uudet materiaalit loivat perustan apuvälinetekniikan edistykselle. Vuosikymmentä myöhemmin eli 80- ja 90-lukujen taitteessa luotiin perusta nykyisten apuvälineiden kehitykselle. Tuohon aikaan hiilikuitu, silikonit ja

"On yksi ennen ja yksi sen jälkeen, tänään käytät vuoria Maailmanlaajuinen."

lasikuitu löivät itsensä läpi, ja niiden avulla oli mahdollista valmistaa kevyempiä ja mukautuvampia ortooseja ja proteeseja, joiden käyttömukavuus oli myös selvästi aikaisempaa parempi.

1980-luvulla Flex Foot toi markkinoille ensimmäisen hiilikuitujalkaterän. Allard kertoo kirjassaan, että se sai paljon seuraajia ja että erityisesti paralympialaiset vaikuttivat tekniikan kehittymiseen huippuunsa. Myös lasten proteeseja alettiin toden teolla kehittää 1980-luvulla.

Össur Kristinssonin vuonna 1986

patentoimalla Iceross-silikonitupella oli mullistava vaikutus proteesien käyttöön.

– Kaikki proteesien kanssa työskentelevät käsittivät, että kyseessä oli ainutlaatuinen tuote. Sen ansiosta proteesin käyttäminen oli miellyttävämpää ja tyngän muodosta tuli parempi. Tänä päivänä tuppea käytetäänkin kaikkialla maailmassa. Sanoisin, että kyseessä oli 1990-luvun vallankumouksellisin tuote, sanoo Össur Nordicin entinen toimitusjohtaja Yvonne Meyer.

1990-luvulla onnistuttiin ensimmäisen kerran tekemään kolmiulotteinen kävelyanalyysi ja mittaamaan sen avulla objektiivisesti potilaan kävelyä. Allard kirjoittaa, että tällä oli valtava merkitys tulevalle kehitykselle.

Ruotsalainen keksintö Total Knee oli toinen 1990-luvun mullistava uutuus. Sen ajan proteesipolvista poiketen Total Knee -proteesissa oli 7-akselinen nivel, joka vaimensi iskua ja samalla varmisti, että polvi pysyi vakaana kantauskun aikana. Total Knee -proteesin keksijä on Finn Gramnäs, joka työskenteli aivan

Össur Kristinnsson esittelee Iceross-silikonituppea.

muulla alalla mutta oli päättänyt löytää tyttärelleen Lisa Gramnäsilte paremman proteesiratkaisun.

– Aivan kuten Iceross-tupen kohdalla, keksintö syntyi vastauksena tarpeeseen. Finn panosti keksintöön kaikkensa, koska kyseessä oli hänen oma tyttärensä. Olen ylpeä siitä, että pääsimme mukaan niin varhain ja saimme olla tukena, sanoo Meyer. Hän oli mukana myös The Pin -uutuustuotteen kehitystyössä. The Pin on portaaton pikalukko, jota käytetään yhdessä Iceross-tupen kanssa

Vuosituhaten vaihteessa otetaan ensimmäiset askeleet kohti älykkäitä proteeseja. Yksi ensimmäisiä esimerkkejä on ICEX-tekniikka, joka mahdollisti lopullisen proteesiholkin valmistamisen suoraan tynkään. Otto Bockin C-leg on ensimmäinen askel kohti mikroprosessoriohjattuja polviniveliä. Kun Össur sitten tuo markkinoille Bionic-malliston ja Power Knee -polvinivelen, aktiiviset polvinivelet ovatkin äkkiä todellisuutta. Antureiden avulla proteesipolvi tunnis-

taa sekä kävelynopeuden että kuormituksen.

Vuonna 2006 on vuorossa seuraava läpimurto: tutkija Todd Kuiken kehittää ensimmäisen ajatuksella ohjattavan käsi-proteesin. Elektrodien ja raajan lihaskeräimien avulla käsi-proteesi osaa reagoida samoin kuin normaali käsi. Vuonna 2013 Max Ortiz Catalan ja Rickard Brånemark onnistuvat kytkemään käsi-proteesin suoraan aivojen hermostoon – potilaalle tämä merkitsi, että hän pystyi nyt käyttämään molempia käsiään samalla tavalla.

Nykyään on enemmän sääntö kuin poikkeus, että käsi-proteeseeihin on liitetty tekoälyä. Proteesin asetuksia voi nyt hallita ja muuttaa suoraan puhelimeen ladatun sovelluksen avulla.

Entä tulevaisuus? Oikeastaan ainoa, mitä proteeseihin ei ole vielä onnistuttu saamaan mukaan, on tuntoaisti. Tuntoaisti ja proteesit, jotka on tehty kokonaan tai osittain potilaan omista soluista, voivat olla mahdollisia tulevaisuudessa. Nyt on jo onnistuttu tulostamaan rustoa 3D-tulostimella. ••

Iceross

loi perustan Össurille

Iceross-tuppi toimi aikoinaan lähtölaukauksena Össur-yhtiölle ja sen kehitykselle tähän päivään saakka, mutta lisäksi Iceross mullisti koko apuvälinetekniikan. Ei kuitenkaan ollut täysin itsestään selvää, että Iceross menestyisi tai edes päätyisi tuotantoon. Tapasimme Yvonne Meyerin, jolla oli merkittävä vaikutus tapahtumien kulkuun.

Teksti: Karolina Arenhäll | **Kuva:** Össur

Tänä päivänä voi olla vaikea kuvitella proteesia ilman tuppea. Totuus on kuitenkin se, että ensimmäinen patentti Össurin silikonitupille myönnettiin vasta vuonna 1986.

Silikonituppien valmistustekniikka kehitettiin Islannissa, ja Ruotsiin tekniikka tuli 1970-luvun lopussa. Vaikutena oli löytää tasa-paino käyttömukavuuden ja kestävyuden välille.

Apuvälineteknikko Össur Kristinsson osui lopulta oikeaan. Hän käytti itsekin proteesia ja oli hyvin tyytymätön tyngän ja proteesiholkin yhtymäkohdan toteutukseen. Kun proteesia käytetään ilman tuppea, on hankalaa saada tynkä kunnolla proteesiholkin pohjaan saakka. Huono istuvuus rasittaa tietysti tynkää valtavasti. Jokainen askel esimerkiksi saa aikaan pumppausliikkeen, joka voi aiheuttaa kovaa kipua.

– Kristinsson oli aito keksijä, joka ei tehnyt kompromisseja. Hän ei voinut ymmärtää, miksi ongelmaa ei oltu jo ratkaistu. Hänellä itsellään oli kuitenkin tarpeeksi innovatiivisuutta ja sinnikkyyttä siihen, kertoo Össur Nordicin entinen toimitusjohtaja Yvonne Meyer.

Siinä vaiheessa, kun Kristinsson onnistui vihdoinkin kehittämään sopivan silikonisekoituksen, Yvonne oli jo tuntenut hänet monta vuotta. Islantilainen Kristinsson oli nimittäin työskennellyt Ruotsissa muun muassa Yvonnen isän Gunnar Holmgrenin kanssa, joka oli myös apuvälineteknikko.

Össur tutki silikonitupen pohjan varustamista kaksinkertaisella vahvikkeella, ja monien kokeilujen jälkeen hän onnistui kehittämään standardituotteen ja toimivan tekniikan. Norrbackainsitutet-laitoksen silloinen toiminnojohtaja Bo Klasson laati keksinnöstä teoreettisen kuvauksen Iceross-tupen patentointia varten.

Aluksi Iceross-tuppea oli vain kolmea kokoa, ja valmistuksessa käytettävät muotit olivat kalliita. Lisäksi uuteen tuotteeseen suhtauduttiin erittäin epäilevästi. Yvonne Meyer, joka oli siihen aikaan Pi Medical AB:n osakas ja toimitusjohtaja, sai yksinoikeuden sen myyntiin. Hänen mukaansa tuotteen saaminen kaupaksi oli kaikkea muuta kuin helppoa.

– Sehän ei ollut vain uusi tuote vaan kokonaan uusi tekniikka. Meidän oli löydettävä tarpeeksi rohkeat apuvälineteknikot, eli ”varhaiset omaksijat”, ja saada heidät puolellemme yksi kerrallaan. Muistan, kun esittelimme Iceross-tuppea ensimmäisen kerran USA:ssa. Yksi paikalla olijoista katsoi minua ja kysyi: ”But Yvonne, do you really think I want to pay for a rubber bag?”. Ja minä vastasin: ”Yes”, Yvonne kertoo nauraen. Kun saimme asiakkaat ymmärtämään tekniikan, he tajusivat myös konseptin ylivoimaisuuden käyttäjille. Uusi

“But Yvonne, do you really think I want to pay for a rubber bag.”

tuppi oli sekä mukavampi että joustavampi ja päästiin eroon hihnoista. Yleensä proteesi kiinnitettiin ns. PTB-hihnoilla.

Milloin ymmärsitte onnistuneenne?

– Mitään tarkkaa hetkeä ei pysty sanomaan. Ei se käynyt yhdessä yössä, vaan saimme tehdä lujasti töitä. Jokaisessa maassa on omat apuvälineiden myyntiä koskevat sääntönsä, joten matka oli pitkä. Paljon oli kiinni siitä, että jaksomme reissata ympäriinsä opettamassa tekniikkaa. Ja siitä, että Össur jaksoi jatkaa tuotantoa, vaikka alussa tuli monia reklamaatioita.

Yvonne jatkaa: – Selkeä käännekohta oli kuitenkin se, kun Iceross-tuppea alettiin käyttää heti amputaation jälkeen ja nähtiin, että tupen ansiosta tynkä parani helpommin ja siitä tuli paljon paremman muotoinen. Muistan, että tavoitteenamme oli saada käyttäjiksi 20 prosenttia proteesia käyttävistä sääriamputoiduista. Nyt luvut ovat toisin päin.

Yvonne kertoo, että Iceross loi perustan sille, mitä Össurin nimi tarkoittaa tänään: se on laadun ja innovatiivisuuden tae.

Iceross oli apuvälinetekniikan vallankumouksellinen tuote 1990-luvulla. Sitä voisi verrata myöhempien aikojen elektroniikkaan ja tekoälyyn perustuviin teknisiin ratkaisuihin. Koska Össur ei keskittynyt pelkkään myyntiin vaan opetti myös tekniikan tuotteen lanseerauksen yhteydessä, yritys miellettiin laadukkaaksi. Tämä raivasi tietä kaikelle muulle.

– Olen ylpeä siitä, että olen saanut olla mukana tekemässä tunnetuksi tuotteita, joilla on ollut niin ratkaiseva merkitys apuvälinetekniikalle viime vuosikymmeninä. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi juuri Iceross sekä The Pin ja Total Knee. Olen tietysti aivan yhtä ylpeä siitä, että meillä oli jo silloin organisaatio, jossa kaikilla oli mahdollisuus kehittyä ja jossa kaikki pyrkivät aina tekemään parhaansa potilaan hyväksi, Yvonne Meyer sanoo. ..

ICEROSS

Iceross-tupen markkinoille tulo yli 30 vuotta sitten oli tärkeä läpimurto proteesitekniikassa. Silikonista tuli proteesi-innovaatioiden avainsana, ja se johti uusien kiinnitysjärjestelmien ja hydrostaattisen holkitekniikan kehittämiseen. Össur on edelleen todellinen edelläkävijä apuvälineiden suunnittelussa ja toimivuudessa. Iceross on lyhenne englannin sanoista ”Icelandic Roll-On Silicone Socket”. Ensimmäinen Iceross-tuppi tuli markkinoille vuonna 1986. Sen kehitti Össur Kristinsson, apuvälinetekniikan ammattilainen ja itsekin proteesinkäyttäjä.

Össur Kristinsson →

Arvot

– menestyksen avain

24 vuotta – niin kauan Jon Sigurdsson on toiminut Össurin toimitusjohtajana. Matka on ollut historiallinen – 38 työntekijästä yritys on kasvanut 4000:een eri puolilla maailmaa toimivaan työntekijään. Toiminta-ajatus on kuitenkin pysynyt samana, eikä Jonilla ole aikomustakaan muuttaa sitä.

Teksti: Jessica Widing De Los Santos | Kuva: Össur

Jon Sigurdssonista tuli Össurin toimitusjohtaja vuonna 1996. Hän asui tuolloin New Yorkissa ja hänen työnään oli auttaa islantilaisia yrityksiä pääsemään amerikkalaisille markkinoille. Jonin työtehtävä USA:ssa oli loppusuoralla, kun Össur tarjosi hänelle toimitusjohtajan paikkaa.

– Olin ollut Össurin kanssa tekemisissä jo aikaisemmin, ja he pyysivät minua auttamaan sopivan toimitusjohtajan etsimisessä. Sitten silloinen hallituksen puheenjohtaja ehdotti, että ottaisin toimen vastaan itse. Niin siinä sitten kävi, ja muutin takaisin Islantiin, Jon kertoo.

Silloin hän ei osannut aavistaa olevansa Össurin toimitusjohtaja vielä 24 vuotta myöhemmin. Kun Jon aloitti toimitusjohtajana, Össurilla oli yksi ainoa tuote eikä lainkaan jakelukanavia.

– Tuotevalikoimaa oli laajennettava – meidän oli saatava myyntiin enemmän tuotteita ja jakelu oli saatava kuntoon.

Sanottu ja tehty – kun jakelu oli järjestyksessä, päätettiin mennä pörssiin, ja vuonna 1999 yhtiö listautuikin Islannin pörssiin. Se oli käänteentekevä ajanjakso ja sukupolvenvaihdos – perheyrityksestä tuli osakeyhtiö. Ilman näitä toimenpiteitä Össur ei olisi pystynyt kasvamaan niin suureksi kuin se tänä päivänä on. Yhtiön perustaja Össur Kristinsson ymmärsi asian täysin.

“Toimintatapamme muuttui monumentaalisesti.”

– Toimintatapamme muuttui valtavasti. Yrityksen rakenne uudistui kokonaan, mikä oli myös avain menestykseen.

Tähän päivään mennessä Össur on ostanut lähes 50 yritystä. Tavoitteet ovat aina olleet korkealla, ja Össurin kasvu on kuulunut Jonin suunnitelmiin alusta lähtien.

– Sanoin Peturille, silloiselle hallituksen puheenjohtajalle, että jos Össur ei muutaman vuoden päästä ole Islannin suurin teollisuusyritys, me olemme epäonnistuneet. Petur vain puisteli päätään, Jon nauraa.

Nopeasta kasvusta ja monista yritysostoista huolimatta Össurin sielu on pysynyt samana läpi vuosien. Hankitut yritykset ovat antaneet oman panoksensa yhtiön jatkuvalla kehittämiselle. Flex-Foot toi yhtiöön kirjanpito-ohjelmiston lisäksi muun muassa erinomaisen tunnuslauseen ”Life without limitations”, joka kuvaa hyvin koko

organisaation henkeä.

– Toiminta-ajatuksemme ja arvopohjamme, jonka päälle koko Össur on rakentunut, on juuri tämä – että mikään ei ole mahdotonta. Minulla oli onni tulla mukaan varhaisessa vaiheessa ja päästä luomaan yrityskulttuuria alusta alkaen. Se on harvinainen tilanne. Arvomme auttoivat selviytymään IT- ja finanssikriisistä, ja niiden avulla selviämme myös koronaviruksesta. Toiminta-ajatuksemme voi olla yksinkertainen, mutta se pitää meidät oikealla tiellä.

Jon on tavannut vuosien mittaan lukemattomia ihmisiä, jotka ovat tehneet häneen vaikutuksen. Tuotteiden käyttäjät ovat kuitenkin ne, jotka pysyvät aina mielessä.

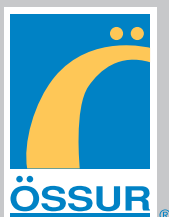
– He osaavat kääntää toivottomiltakin näyttävät tilanteet voitoiksi. Kunpa minulla olisi edes promille heidän suorituskyyvystään ja tahdonvoimastaan.

Jonin periaatteena on työskennellä aina sellaisten ihmisten kanssa, joihin voi luottaa. Toinen periaate on, että arvopohjaa ei muuteta.

– Joskus olen työskennellyt äärimmäisen osaavien ja pätevien ihmisten kanssa, joiden elämänkatsomus on kuitenkin ollut erilainen kuin omani. Se ei ikinä toimi. Yhteistyökumppaneillamme on oltava samanlaiset arvot kuin meillä. Käyttäjien ohella se on kaikkein tärkeintä. ••

50 vuotta

elämää ilman rajoituksia

1971

Apuvälineteknikko Össur Kristinsson perustaa Össurin Reykjavikissa yhteistyössä islantilaisien toimintarajoitteisten henkilöiden tukioorganisaatioiden kanssa.

1986

Iceross-silikonituppi on yhtiön ensimmäinen patentoitu tuote.

1999

Össur listautuu pörssiin Islannissa.

2000

Össur ostaa neljä yritystä - Flex-Foot Inc, Pi Medical AB, Karlsson & Bergström AB ja Century XXII Innovations Inc - jolloin siitä tulee maailman toiseksi suurin proteesien valmistaja.

Rheo Knee julkaistiin vuonna 2004

2003

Amerikkalainen Generation II Orthotics -yhtiö, maailman johtavan polviortoosin The Unloaderin kehittäjä, liitetään Össuriin. Össur tuo markkinoille vallankumouksellisen Iceross Seal-In -tupen sekä AFO Dynamic -jalkaortoosin ja yhtiön esiinmarssi ortoosimarkkinoille alkaa.

2004

Össur lanseeraa ensimmäisen bioniikkaa hyödyntävän tuotteen, Rheo Knee -proteesipolven.

2005

Strategiset yritysostot (mm. amerikkalainen Royce Medical -yhtiö) vahvistavat entisestään Össurin asemaa ja tuotevalikoimaa ortoosimarkkinoilla.

Power Knee julkaistaan

2006

Össur laajenee Aasiaan perustamalla toimipaikan Shanghaiin Kiinaan. Samana vuonna ostetaan ei-invasiivisten ortopedisten tuotteiden suunnitteluun, tuotantoon ja jakeluun erikoistunut ranskalainen Gibaud-yhtiö. Össur tuo myös markkinoille kaksi urauurtavaa bioniikkatuotetta. ProPrio Foot on maailman ensimmäinen älykäs proteesi-jalkaterä ja Power Knee maailman ensimmäinen moottoroitu proteesipolvi. Pisteinä i:n päälle World Economic Forum nimeää Össurin yhdeksi vuoden merkittävimmistä tekniikan edelläkävijöistä.

2007

Business Week nimeää Össurin tutkimuksesta ja innovaatioista vastaavan johtajan, tohtori Hilmar Janussonin, maailman kymmenen parhaan tulevaisuudensuunnittelijan joukkoon. Jón Sigurðsson ja Hjörleifur Pálsson palkitaan parhaasta sijoittajasuhdetoiminnasta. Mayo-klinikan tutkimuksissa osoitetaan, että Miami J ja Philadelphia -tuotteilla on ylivoimaiset immobilisointi- ja paineenvähentämisominaisuudet.

2008

Team Össurin urheilijat osallistuvat voitokkaasti Pekingin paralympialaisiin. Disability Rights Legal Center myöntää President's Award -palkinnon Össurin Charles D. Siegalille.

2009

Jälleen listautuminen pörssiin - tällä kertaa vuorossa on NASDAQ OMX Copenhagen Stock Exchange.

2011

Toinen Power Knee -sukupolvi näkee päivänvalon. Össurin ProPrio Foot ja Rebound Air Walker saavat arvostetun Red Dot -tuotemuotoilupalkinnon.

2012

Maaailman ensimmäinen bioninen jalka, Symbionic Leg, tulee markkinoille. Lontoon kesäolympialaisissa Oscar Pistoriuksesta tulee maailman ensimmäinen olympiakisoissa kilpaillut amputoitu pikajuoksija. Team Össurin urheilijat voittavat peräti 21 mitalia olympiakisojen jälkeen järjestettävissä paralympialaisissa.

2013

Toimitusjohtaja Jón Sigurðsson nimetään Pohjoismaiden 20 merkittävimmän business-ajattelijan joukkoon. Uusina tuotteina lanseerataan muun muassa yhteistyössä Niken kanssa kehitetyt Cheetah Xtreme ja Cheetah Xtend -juoksujalkaterät.

2014

Rebound Cartilage on markkinoiden ensimmäinen Functional Healing -tuote. Össur allekirjoittaa YK:n naisten oikeuksia parantavan sopimuksen ja yrityksen logo päivitetään. Kolmannen sukupolven Rheo Knee tulee markkinoille. Maailmanennätyksen haltija Alan Oliveira, Richard Browe Jr ja Markus Rehm liittyvät Team Össuriin.

Touch Bionics on osa Össur 2016 -tapahtumaa

2015

Unloader-tuoteperhe kasvaa Unloader FIT -polvituella ja Össur tuo markkinoille maailman ensimmäisen dynaamisen ortoosin, Rebound PCL:n. Össurin pääomamarkkinapäivänä esitellään ajatuksella ohjattava proteesi. Össur-lähettiläs Jami Marseilles juoksee maratonin ensimmäisenä amputoituna naisena maailmassa.

2016

Össur hankkii brittiläisen Touch Bionics -yhtiön ja saksalaisen Medi Prosthetics -yhtiön. Rebound PCL -ortoosi saa tunnustusta innovatiivisuudesta kuntoutuksessa. Team Össur menestyy Rion paralympialaisissa: 26 mitalia, kolme maailmanennätystä ja kuusi paralympiaennätystä. Össur lanseeraa ensimmäisen nettikilpailunsa nimeltä #MyWinningMoment, jonka tavoitteena on kiinnittää huomiota amputoitujen liikkuvuuteen.

Nike kehittää uutta juoksupohjaa Cheetah

2019

Yli 25 tuotetta tuodaan markkinoille ja useita päivitetään. Rheo Knee XC voitti kaksi muotoilupalkintoa ja esitellään Össurin maailmanlaajuinen kampanja "Life Without Limitations". Yhtiö tekee myös sopimuksen Alfred Mann -säätiön kanssa ajatusvoimien proteesien tutkimuksen lisäämisestä ja siitä tulee Tanskan paralympiakomitean kumppani.

2020

Össur lahjoittaa laitteita ja työtä Islannin terveysviranomaiselle Covid-kriisin aikana. Össur Mexico tunnustetaan yhdeksi turvallisimmista työpaikoista pandemian aikana. Yhtiö allekirjoittaa uuden kehityssopimuksen Niken kanssa uuden sukupolven juoksupohjista Cheetahille. Suurlähettiläs Andrea Lanfri nousee Mont Blancille.

Slingshot
Contrast

by Carro
D'Amico

-142-

Vertically Laminated Wood Core
Slingshot Fusion Kicktail
Carbon Reinforced Inserts
Ballistic Resin

Carro Djupsjö

Unelmoi muustakin kuin mitaleista

Ruotsin vesilautailumaajoukkueeseen vuodesta 2008 lähtien kuulunut Carro Djupsjö on urheilulajissaan maailman huipulla. Loistavasta menestyksestä huolimatta matkalla on ollut myös vastoinkäymisiä, kuten pitkää kuntoutusta vaatineita ristisidevammoja. Lisäksi hän saa jatkuvasti kamppailla oikeudestaan urheilla samoilla ehdoilla kuin miespuoliset kollegansa.

Teksti: Mimmi Bladini | **Kuva:** Constanza Scaglia & Ricardo Cabrera

Tapaamme Carron, kun hän on juuri palannut aamupäiväharjoituksistaan Pohjois-Carolinassa. Hän vilkuttaa näytöllä ruskettuneena ja iloisena. Mutta millaista on olla vesilautailun eli wakeboardingin ammattilainen pandemian keskellä?

– Monia kilpailuja on jouduttu peruuttamaan. Vesilautailussa on kuitenkin mahdollista pitää kilpailuja digitaalisesti, joten olemme kilpailleet videokisoissa. Tällöin jokainen kisaa omalla kotikentällään ja lähettää parhaat suoritukset kilpailuun videolla. Kilpailu poikkeaa paljon tavallisesta, kun voi yrittää monta kertaa eikä tarvitse pelätä huonoa päivää.

Carrolla on jo 16 vuoden kokemus vesilautailusta. Hän aloitti lajin aikoinaan isänsä kanssa yhteisenä harrastuksena, mutta pian lautailusta tuli enemmän kuin pelkkä vapaa-ajan harrastus. Lukion jälkeen Carro muutti Floridaan panostaakseen tosissaan ammattilaisuuteen. Sitten hän on asunut monissa paikoissa eri puolilla maailmaa - asuinpaikka valikoituu usein säätilan mukaan.

– Olen asunut Floridassa, Espanjassa, Thaimaassa ja nyt siis Pohjois-Carolinassa. Rakastan kotimaatani Ruotsia, mutta siellä vesi on valitettavasti vähän turhan kylmää vesilautailuun jopa kesällä. Siksi lajiin on kotimaassa vaikea panostaa täysillä.

Menestystarinasta huolimatta matkalla on ollut myös mutkia. Kesäkuussa 2019 Carron ristiside repesi ja nivelkierukka vaurioitui. Tilanne oli vaikea, etenkin koska tämä oli hänelle jo toinen ristisidevamma. Pitkän ja intensiivisen kuntoutusjakson jälkeen Carro on nyt palannut lajin pariin, mutta helppoa se ei ole ollut.

”Se on antanut minulle reippaasti lisää itseluottamusta. Kun käytän tukea, uskallan urheilla tavalliseen tapaan.”

– Tarvittiin kymmenen kuukautta kuntosalia ja kuntoutusta, että pystyin taas nousemaan laudalle. Se oli raskasta aikaa sekä fyysisesti että psyykkisesti. Valmentajani, fysioterapeutini ja urheilupsykologini sekä muut ihmiset lähelläni onneksi auttoivat keskittymään nykyhetkeen ja olemaan miettimättä liian synkkiä. Pitkän kuntoutusjakson aikana ehtii käydä läpi monenlaisia tunnetiloja. Mielessä vuorottelevat epäilyt, toivo ja täydellinen epätoivo. Minua auttoi se, että etenin askel kerrallaan enkä miettinyt liikaa tulevaisuutta.

Carron koko identiteetti perustui vesilautailuun ainakin siihen asti, kun hän loukkasi itsensä ensimmäisen kerran. Mitä hän oli ilman urheilusuorituksiaan? Seurasi identiteettikriisi, jonka selättäminen oli vaikeampaa kuin hän oli osannut aavistaa.

– Voin silloin todella huonosti. Nyt jälkepäin olen kuitenkin itse asiassa kiitollinen vammoistani. Pääsin kehittämään identiteetin urheilun ulkopuolella. Aloin opiskella ja miettiä, mitkä muut asiat elämässä tuovat minulle iloa. Jos olisin silloin kuullut itseni sanovan näin, olisin uskonut seonneeni. Nyt kun katson taaksepäin, näen, että vammat ovat olleet tärkeä osa matkaani. >>

CTi-polvituki on merkittävästi auttanut Carroa saamaan takaisin luottamuksen itseensä ja tekemiseensä. Hiilikuidusta valmistettu tuki on niin kevyt, että sitä tuskin huomaa. Polvituki stabilisoi polven ja estää sitä vääntymästä ja vahingoittumasta.

– Se on antanut minulle reippaasti lisää itseluottamusta. Kun käytän tukea, uskallan urheilla tavalliseen tapaan. Kun harrastaa tällaista extreme-lajia, tuntuu hyvältä käyttää polvitukea aina treenatessa ja kilpaillessa.

Ristisidevammoista ja pandemiasta huolimatta 2020 on ollut onnistunut vuosi. USA:ssa tänä vuonna järjestetyissä vesilautailun MM-kisoissa Carro voitti kaksi mitalia. Lisäksi tänä vuonna järjestettiin kaikkien aikojen ensimmäinen naisten ammattilaiskilpailu vesilautailussa – Carron mukaan ei hetkeäkään liian aikaisin.

– Useimpien urheilulajien tavoin naisten vesilautailu on saanut jäädä taka-alalle ja sitä pidetään vähäarvoisempana miehiin verrattuna. Tämän huomaa selvästi sponsorineuvottelujen yhteydessä. Kun olen pyytänyt samaa palkkiota kuin miehet, jotkin yritykset ovat kieltäytyneet ja väittäneet, että "ei se ole sama asia".

Carro sanoo, että monet sponsorit pitävät edelleen itsestään selvänä maksaa miehille enemmän kuin naisille. Kehitys on kuitenkin kulkenut parempaan suuntaan viimeisten viiden vuoden aikana. Kilpailujen palkintosummien yhdenvertaisuus on siitä paras osoitus.

– Ennen oli todella älytöntä, kun

miesvoittajan palkintosumma oli kymmenkertainen naisvoittajan palkintoon verrattuna. Sellainen antaa aivan väärän viestin kaikille, etenkin lapsille ja nuorille tytöille. Annetaan ymmärtää, että miesten saavutukset ovat arvokkaampia. Pari vuotta sitten surffauksessa otettiin käyttöön samansuuruiset palkinnot miehille ja naisille, ja vesilautailussa on taidettu ottaa sieltä mallia. Suuri merkitys on varmasti ollut myös sillä, että naisurheilu on saanut aikaisempaa enemmän tilaa mediassa. Se kertoo, että naistenkin urheilu on kiinnostavaa.

Carron mielestä tasa-arvoa lajissa voidaan tehokkaimmin parantaa uskaltamalla rikkoo normeja ja kyseenalaistamalla käytäntöjä olemassa olevilla foorumeilla.

– Haluan uskoa, että naisten ammattilaiskilpailu saatiin aikaan ainakin osittain siksi, että me naiset ajoimme asiaa sosiaalisessa mediassa. Muutos on nyt tapahtumassa ja se on hienoa, mutta emme voi jäädä lepäämään laakereillemme. Esimerkiksi omat tavoitteeni liittyvät muuhunkin kuin vain kilpailuihin ja palkintoihin. Haluan viedä lajia eteenpäin ja oppia hallitsemaan temppuja, joita kukaan nainen ei ole aikaisemmin tehnyt. Sillä tavalla voin innostaa ja kannustaa myös muita.

Mitä haluat sanoa naisille, jotka kilpailevat miesvaltaisessa lajissa?

– Näyttääkää niille, missä kaappi seisoo. Naisten ei tarvitse muuttaa itseään sopiakseen lajiin, vaan lajin on muututtava niin, että se sopii kaikille. On otettava oma tilansa. Niin se vain on. ●●

FAKTOJA CARRO

Nimi: Caroline Djupsjö
Syntymäaika: 1991
Syntymäpaikka: Tukholma
Asuinpaikka: North Carolina
Ammatti: Vesilautailun ammattilainen

Saavutuksia
Ensimmäinen kaksoisvoltin tehnyt eurooppalainen nainen (2015)

MM-hopea (2020)

MM-pronssi (2020)

Yhteensä 6 EM-kultamitalia

Useita Ruotsin mestaruuksia

Apuvälinetekniikan tohtori

Nerrolyn Ramstrandista tuli äskettäin Euroopan ensimmäinen apuvälinetekniikan professori. Magnus Lilja oli puolestaan yksi ensimmäisiä apuvälinetekniikan tohtoreita. Hän väitteli jo vuonna 1998. Tohtoriksi väittely vei apuvälinetekniikkaa eteenpäin tavalla, jonka vaikutukset näkyvät tänäkin päivänä.

Teksti: Niklas Simonsson | Kuva: Privat

Magnus Liljan mukaan tohtoriksi väittelyn merkittävin vaikutus on ollut apuvälinetekniikan pääseminen tieteen piiriin, jolloin uusia tuotteita ja menetelmiä on voitu kehittää tieteelliseltä pohjalta.

- Tohtorin arvonimellä on ollut suurempi merkitys alalle kuin minulle itselleni. Nyt kun olemme päässeet akateemisiin piireihin, kliininen panostus kehitystyöhön on aivan eri luokkaa kuin aikaisemmin. Työllämme on nyt siis tieteellinen perusta, Magnus toteaa.

Tohtoriksi väittelyn aikoihin Magnus työskenteli opettajana Hälsohögskolan-korkeakoulussa Jönköpingissä. Hänen tutkimuksensa käsitteli jalkaproteesia käyttäviä amputoituja, ja väitöskirjan tekeminen kesti kuusi vuotta. Koska Magnus oli alan pioneereja, väitöskirjaprosessi vei paljon aikaa. Työtä helpottavia tienraivaajia ei pahemmin ollut, joten kaikki oli tehtävä itse alusta loppuun saakka.

- Päänavaajana toimimisessa on hyvät ja huonot puolensa. Mitään selkeitä menettelytapoja tai ohjeita ei ollut tarjolla. Samalla sain kuitenkin ajatella vapaammin ja muodostui positiivinen paine tehdä mahdollisimman perusteellista työtä, Magnus kertoo.

Magnus aloitti uransa Össurilla vuonna 2003, ja nyt hän on Clinical

Manager Össur Scandinaviassa. Hänen tehtävänä on tukea konsernin apuvälinetekniikkayrityksiä, niin että ne voivat työskennellä kliinisten suositusten mukaisesti, kehittyä niiden mukana ja tarjota koulutusta, jotta klinikot voivat jatkuvasti kehittyä työssään.

- Össur on alansa johtaja maailmassa, joten meidän on pyrittävä pysymään etulinjassa. Se kannustaa tekemään parhaansa. Lisäksi omistajissamme on pitkän tähtäyksen sijoittajia, jotka ymmärtävät hyvien kliinisten palvelujen merkityksen. Tärkeimpänä tavoitteenamme

on tietysti tarjota hyviä ratkaisuja käyttäjille. Työmme perustuu ennen muuta pitkän tähtäimen ajatteluun, toteaa Magnus.

Kliininen tutkimus on jatkuvaa ja edistysaskeleita saatetaan kaiken aikaa. Tämän valossa oli luontevaa, että alalle nimitettiin jokin aika sitten Euroopan ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa apuvälinetekniikan professori. Magnuksen mielestä edistysaskel on tietysti erittäin positiivinen.

- Professorin nimittäminen on merkittävä ja todella ilahduttava tapahtuma, etenkin koska Nerrolyn Ramstrand on vahvan osaamisensa lisäksi erittäin aikaansaava. Apuvälinetekniikan professorin nimittämisellä on erittäin suuri merkitys alallemme. Olen täysin varma siitä, että hän pystyy ratkaisemaan monet edessämme olevat haasteet. Markus Lilja sanoo. ♦♦

Team Össur

– paraurheilun keihäänkärki

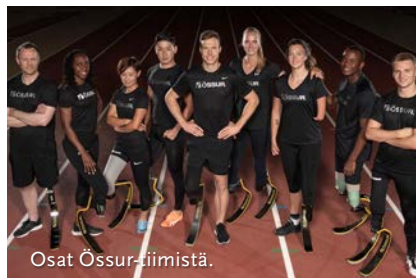
Team Össur, jota joskus kutsutaan yrityksen Formula 1 -tiimiksi, koostuu muutamasta paraurheilun äärimmäiseen eliittiin kuuluvasta urheilijasta. Nämä testikuljettajat ovat osittain mukana Össurin uusien prototyyppien testauksessa ja inspiroivat ihmisiä ympäri maailmaa.

Teksti: Niklas Simonsson | Kuva: Össur

Team Össurin jäsenyydelle on tarkoituksella asetettu erittäin kovat vaatimukset. Paraurheilijoiden on kilpailtava EM- tai olympiatasolla päästäkseen ehdolle joukkueeseen. Urheilijan tulisi mielellään olla viiden parhaan joukossa oman lajinsa maailmantilastossa. Urheilijat toimivat Össurin lähettiläinä tehden tunnetuksi yrityksen arvoja sekä tunnuslausetta "A life without limitations". Team Össur pidetään tarkoituksella melko pienenä: yleensä tiimiin kuuluu 12-20 urheilijaa. Näin jokaiselle urheilijalle voidaan antaa riittävästi aikaa ja huomiota.

Vuonna 2000 Össur osti Flex-Foot-yhtiön ja yhtiön Team Flex-Foot -projektin. Össur on laajentanut konseptin amerikkalaisista yleisurheilijoista koko maailman kaikkien lajien urheilijoihin.

– Vuosina 2004–2008 mentiin valtavasti eteenpäin paraurheilussa yleensä ja myös Team Össurissa. Niinä vuosina joukkueeseen tuli uusia urheilijoita enemmän muista lajeista kuin yleisurheilusta. Heidän joukossaan oli esimerkiksi uimareita ja pyöräilijöitä. Team Össuriin kuului myös paralympialaisten pöytätenniksen kultamitalisti. Joukkue koostuu silti edelleen pääasiassa pikajuoksijoista, pituushyppääjistä ja muista yleisurheilijoista. Pyrimme kuitenkin laaja-alaisuuteen, kertoo Össurin viestintäpäällikkö ja PR-vastaava Edda Heidrun Geirsdottir yhtiön pääkonttorista Reykjavikista. Hän on työskennellyt Össurissa 23 vuotta, joista viimeiset 12 vuotta painopiste on ollut Team Össurissa. Siten hän tuntee erittäin hyvin koko

Osat Össur-tiimistä.

organisaation toiminnan ja Team Össurin aivan erityisesti.

Pekingin paralympialaiset vuonna 2008 olivat seuraava käännekohta. Menestykseen panostaminen, tädet katsomot ja hienoista suorituksista seurannut julkisuus nostivat yhä useampia urheilijoita suuren yleisön valokeilaan. Viimeisin suuri edistysaskel paraurheilun eliittitasolla otettiin Edda Geirsdottirin mukaan Lontoon olympialaisissa vuonna 2012. Tuolloin Oscar Pistorius kilpaili "tavallisissa" olympialaisissa kaikkien aikojen ensimmäisenä paraurheilijana. Hän pääsi 400 metrin juoksun semifinaaliin ja päätyi lehtiotsikoihin kaikkialla maailmassa. Vaikka hänen elämänsä ei muutoin ole sujunut yhtä hyvissä merkeissä, hänestä tuli symboli paraurheilijoiden menestymismahdollisuuksille. Saavutus vaikutti myös proteesien kehittymiseen huippuluokan apuvälineiksi. Vuodesta 2012 lähtien maailma on ollut avoin paraurheilijoille.

– Useimmiten unohdetaan, että meidän tuotteidemme kehittymisen lisäksi myös urheilijoiden taso on parantunut. Me pystymme vaikuttamaan pieneen osaan, mutta loppu riippuu urheilijasta itsestään. Paraurheilun maailma on kehittynyt valtavasti viimeis-

ten kahdeksan vuoden aikana. Entistä useammat paraurheilijat pystyvät keskittymään harjoitteluun kokopäiväisesti sponsoreiden ja ammattimaisen tuen ansiosta. Paremmat harjoittelumahdollisuudet tuottavat parempia urheilijoita, Edda toteaa.

Team Össurissa urheilijat saavat käyttöönsä markkinoiden parhaita tuotteita. Heille maksetaan kuukausittain pieni sponsoriraha, ja he toimivat sekä yrityksen että tiimin äänenä ulospäin. Jotkut urheilijoista käy säännöllisin väliajoin Reykjavikissa ja osallistuu tuotteiden kehitystyöhön. He testaavat tuotteita ja antavat tärkeää palautetta.

Edda Geirsdottirin mukaan Team Össur riittää jo yksin syyksi nousta ylös joka aamu. Kaikki urheilijat joutuvat tekemään niin lujasti töitä. Jokainen heistä on kanavoinut menneisyytensä ja haasteensa sisäiseksi taistelutahdoksi. Monien elämäntarina on todella riipaiseva ja nostaa silmiin sekä surun että ilon kyynleet.

– Otetaan esimerkiksi vaikka Femita Ayanbeku, joka menetti oikean jalkansa 14-vuotiaana auto-onnettomuudessa. Tapasimme hänet Challenged Athletes Foundationissa Bostonissa. Hän työskenteli tuolloin kynsistudiossa. Flex-Foot-proteesijalkaterämme saatuaan hän alkoi uudelleen treenata juoksua. Kuusi kilpailulähtöä myöhemmin hän juoksi jo Rion olympialaisissa. Nyt hän on maailmantähti, jolla on merkittäviä sponsoreita. Ja minä sain olla vähän aikaa mukana hänen matkallaan...se tunne on melkein sanoinkuvaamaton, Edda Heidrun Geirsdottir sanoo. ●●

**Team
Össurin
urheilija**

Femita Ayanbeku

*Cheetah®
Xtend* →

Ilmiö pandemia

Pandemia. Sana kaikkien huulilla vuonna 2020, kun maailma putosi polvilleen Covid-19-viruksen edessä. Mutta mitä pandemia oikeastaan tarkoittaa? Miten se eroaa esimerkiksi epidemiasta? Entä millainen Covid-19-pandemia on muihin verrattuna?

Teksti: Niklas Simonsson | **Kuva:** Love Eneroth

Kuten monet muutkin nykyään käyttämämme sanat, "pandemia" on lainaus kreikan kielestä. Sana "pandemias" tarkoittaa "koko kansaa". Pandemia tarkoittaa epidemiaa, joka leviää ja iskee voimalla suurimpaan osaan maailmaa aiheuttaen paljon sairastumisia ja kuolemia. Covid-19-viruksen tavoin pandemian aiheuttaja on yleensä täysin uusi influenssavirustyyppi, joka piinaa elinkeinoelämää, työmarkkinoita, kansainvälistä kauppaa ja koko yhteiskuntaa sekä kuormittaa terveydenhuoltojärjestelmää. Epidemia eroaa pandemiasta siinä, että se ei leviä maailmanlaajuisesti eikä lamaata koko maailmaa pitkäksi aikaa. Yksinkertaistettuna epidemia on paikallinen ja pandemia maailmanlaajuinen.

1900-luvulla maailma koki kolme merkittävää pandemiaa: espanjantauti, aasialainen influenssa ja hongkongilainen influenssa. Ensimmäinen niistä, espanjantauti, puhkesi vuonna 1918 ensimmäisen maailmansodan jälkimainingeissa. Sen aiheutti influenssavirus A(H1N1). Espanjantauti on todennäköisesti uuden ajan pahin pandemia, joka vaati lyhyessä ajassa lähes 50 miljoonaa kuolonuhria. Espanjantautiin kuolleita oli jopa enemmän kuin kaatuneita ensimmäisessä maailmansodassa. Suomessa espanjantautiin kuoli noin 20 000 ihmistä.

Vuonna 1957 vuorossa oli aasialainen influenssa, jonka aiheuttajavirus oli A(H2N2). Uusi

pandemiavirus syrjäyttää aina edellisen viruksen, ja näin teki myös aasialainen. Tämän pandemian uhrina menehtyi noin viisi miljoonaa ihmistä, joista useimmat olivat nuoria.

Vuonna 1968 influenssavirus A(H3N2) puolestaan syrjäytti edeltäjänsä, kun hongkongilainen influenssa alkoi levitä maailmalla. Ensimmäisen vuoden aikana tautiin menehtyi miljoona ihmistä, joista useimmat olivat iäkkäitä. Influenssavirus kiertää edelleen maailmaa ja aiheuttaa kausi-influenssaa, johon kuolee vuosittain muutamia satoja pääasiassa iäkkäitä suomalaisia.

WHO luokitteli Covid-19-viruksen aiheuttaman taudin pandemiaksi 11.3.2020. Marraskuussa 2020 tautiin oli kuollut Ruotsissa noin 6 000 ihmistä ja noin 166 000 oli saanut tartunnan. Saman ajankohdan vastaavat luvut koko maailman tasolla olivat 51 miljoonaa sairastunutta ja lähes 1,3 miljoonaa kuollutta.

Tätä kirjoittaessa on jokseenkin mahdotonta arvioida Covid-19:n kokonaisvaikutusta nyky-yhteiskuntaan. Syksyn toinen tautiaalto aiheutti lämpöaineita jo ennestään vaikeuksissa kamppaileville hotelleille, ravintoloille, kauppoille, matkanjärjestäjille ja monille muille aloille. Ruotsin valtionpankin marraskuussa julkaistussa raportissa todetaan, että talouden tulevaisuudennäkymät ovat kaikkea muuta kuin vakaat. ••

Miten pärjätään pandemian keskellä

Apuvälinetekniikan ammattilaisten toimintaan pandemian aikana liittyy monia haasteita. Viestintätaidot sekä kyky selviytyä ja sopeutua ovat tärkeitä, aivan kuten muillakin aloilla. Hoitojonot kuitenkin pitenevät ja yleinen terveystilanne heikkenee. Mikä siis neuvoksi? TeamOlmedin Heléne Seerbe Assarsson kertoo näkemyksiään.

Teksti: Mimmi Bladini | **Kuva:** Love Eneroth

TeamOlmed on yksi Ruotsin suurimpia apuvälinetekniikkaan erikoistuneita yrityksiä. Toimipaikkoja heillä on yhteensä noin 20 eri puolilla maata. Heléne Seerbe Assarsson on työskennellyt TeamOlmed Torsplannin toiminnanjohtajana vuodesta 2017 lähtien. Tämä vuosi on ollut lievästi sanottuna erikoinen, sillä toiminnan pyörittäminen keskellä pandemiaa ei ole ihan tavanomainen kokemus.

– On tämä ollut melkoinen vuosi. Tukholmassa tilanne oli pahimmillaan keväällä. Meille tuli paljon peruutuksia ja jouduimme lomauttamaan henkilökunnan vähäksi aikaa. Joihinkin toimipaikkoihin tilanne taas ei vaikuttanut ollenkaan. Nyt toisen aallon aikana puolestaan tilanne on jokseenkin samanlainen koko maassa.

Muiden yritysten tavoin myös TeamOlmed joutui sopeutumaan tilanteeseen parhaansa mukaan. Hygieniää parannettiin entisestään, kokoukset pidettiin etänä, lounaalla käytiin vuoroissa ja töissä käytettiin kasvosuojia ja visiirejä. Lisäksi perustettiin keskusteliimi käsittelemään erilaisia haasteita ja ongelmia.

– Tiimiin kuuluvat toimitusjohtaja, henkilöstöjohtaja ja kliiniset vastuuhenkilöt. Heidän työnsä on ollut erittäin arvokasta tänä aikana. Minulle toiminnanjohtajana on ollut hankalinta arvioida henkilöstön tarvetta toiminnan pitämiseksi kannattavana. Etunamme on se, että tämä ala kyllä toipuu. Ortooseja, proteeseja ja muita apuvälineitä tarvitaan aina.

Pandemian aikana muut sairaudet ja vaivat eivät suinkaan häviä. Peruuntuneet asiakaskäynnit eivät tarkoita sitä, että potilaat olisivat terveempiä, päinvastoin. Tämän Heléne kollegoineen on huomannut.

– Useimmat potilaamme ovat yli 70-vuotiaita. Monilla on diabetes tai jokin muu sairaus. He kuuluvat riskiryhmään ja joutuvat pysyttelemään kotona. Siksi potilaamme ovat huonommassa kunnossa päästessään lopulta tänne, ja se on huolestuttavaa.

Helénen mukaan suojatoimet ovat ilman muuta

välttämättömiä, mutta nykyinen tilanne on turhauttava sekä työntekijöille että potilaille.

– Vaikka virus jyllää, varpaankynnet eivät lakkaa kasvamasta. Jos perushoitotoimenpiteitä ei tehdä, potilaan tilanne heikkenee. Haavojen paraneminen kestää kauemmin, potilailla on heikommat edellytykset päästä kävelemään proteesillaan, ja he tarvitsevat enemmän kivunlievitystä ja kuntoutusta. Muutama kuukausi ilman oikeaa hoitoa voi merkitä katastrofia.

Tätä kirjoittaessa vaikuttaa siltä, että rokote Covid-19-virusta vastaan saadaan pian käyttöön. Ruotsin rokotekoordinaattorin Richard Bergströmin mukaan maassa valmistaudutaan aloittamaan rokotukset tammikuussa 2021. Tällöin rokotetaan riskiryhmiin kuuluvat henkilöt sekä hoitotyöntekijät. Toivoa siis on, että pikku hiljaa päästään palaamaan normaaliin elämänmenoon. Mutta millaiseen todellisuuteen palaamme?

– Uskon, että huolliset hygieniatoimet ovat tulleet jäädäkseen sekä hoitoalalle että yhteiskuntaan yleensä. Lisäksi digitaalinen toimintaympäristö on parantunut ja olen varma, että etäkokoukset jatkuvat myös tulevaisuudessa.

Nykyään Heléne pyörii töihin päivittäin. Matkoihin menee yhteensä kaksi tuntia.

Alussa tuntui hankalalta, mutta vähitellen siihen tottui. Pyöräily julkisten liikennevälineiden käytön sijasta, sairaana kotiin jääminen ja sosiaalisten kontaktien minimointi ovat Helenén mukaan asioita, jotka kaikkien tulee ottaa hyvin vakavasti. Häntä huolestuttaa edelleen monien ihmisten suhtautuminen virukseen.

– Useammankin kerran on sattunut, että tänne on tullut oireinen potilas. Se on aika käsittämätöntä, kun suositukset kuitenkin ovat aivan selkeät. Kaikkien pitäisi ymmärtää vastuunsa sekä toimintansa merkitys kokonaisuuden kannalta. Täytyy muistaa, että tämä virus voi tappaa. Vaikka se ei olisi hengenvaarallinen sinulle tai minulle, voimme tartuttaa jonkun, jolle se on tappava. Vielä tulee aika, jolloin voimme taas elää, matkustella ja olla yhdessä kuten ennenkin, mutta se aika ei ole nyt. Kannattaa pysähtyä miettimään, mikä on arvokasta. Kestetään vielä. ••

*“Vaikka virus jyllää,
varpaankynnet
eivät lakkaa
kasvamasta.”*

JÖNKÖPING
UNIVERSITY

Monien mahdollisuuksien koulutus

Apuvälineteknikko on erittäin mielenkiintoinen ammatti, jossa saa käyttää teknistä osaamistaan sekä samalla tavata ja auttaa ihmisiä. Mutta miten apuvälineteknikoksi tullaan ja millaiset ovat alan työllisyysnäkymät? Jututimme Jessica Crafoordia ja Sara Kallinia Jönköpingsin yliopistossa.

Teksti: Jessica Widing De Los Santos | **Kuva:** Patrik Svedberg

Ruotsissa apuvälineteknikkoja koulutetaan Jönköpingsin yliopiston Hälsohögskolan-korkeakoulussa, ja opinnot kestävät kolme vuotta. Koulutusohjelman nimi on Prosthetics and Orthotics, ja opiskelijat suorittavat kandidaatin tutkinnon. Opiskelemaan pyrkivien on täytettävä tietyt etukäteisvaatimukset. Elleivät vaatimukset täyty, toivoa on silti – pieni osa opiskelupaikoista varataan nimittäin hakijoille, jotka todetaan muutoin erityisen sopiviksi alalle. Ruotsissa apuvälineteknikon koulutusta järjestetään ainoastaan Jönköpingsissä, mutta Pohjoismaissa alaa voi opiskella myös Oslolla ja Helsingissä.

– Koulutusohjelma tunnetaan parhaiten Jönköpingsin lähialueilla, ja useimmat hakijat ovatkin täältä päin kotoisin, kertovat koulutusohjelman ohjelmavastaavat Jessica Crafoord ja Sara Kallin. Jönköping on kuitenkin kasvanut ja opiskelijaelämä vilkastunut – nykyään yliopistossa tapaa opiskelijoita eri puolilta maailmaa. Mukavan kokoisessa oppilaitoksessa on hyvä yhteishenki, ja yliopisto sijaitsee kätevästi Jönköpingsin keskustassa.

Koulutuksessa yhdistetään teoriaa ja käytäntöä, niin että tutkinnon suorittaneet opiskelijat ovat mahdollisimman valmiita toimimaan apuvälineteknikon ammatissa. Yliopistossa on esimerkiksi verstaas harjoitustöitä varten, ja opintoihin sisältyy myös käytännön harjoittelua.

Valmistumisen jälkeen apuvälineteknikon on vielä anottava sosiaalishallitukseksi laillistamista voidakseen työskennellä ammatissaan Ruotsissa. Koulutetuille ja laillistetuille apuvälineteknikoille on paljon kysyntää. Työllisyysnäkymät ovat hyvät ja kaikille valmistuneille riittää töitä, jos vain on halukas muuttamaan työn perässä. Sairaaloille

tarjottavat apuvälinetekniset palvelut vaihtelevat alueittain, mutta yleensä alueella on yksi työnantaja.

Sairaaloiden lisäksi työmahdollisuuksia on myös apuvälineiden toimittajien palveluksessa sekä teollisuusyrityksissä, joiden tuotevalikoimaan kuuluu apuvälineitä ja lääketieteellisiä laitteita. Ammattinimikkeenä voi olla esimerkiksi klininen asiantuntija, tuotekehittäjä tai myyjä.

– Uusi englanninkielinen koulutus tietysti laajentaa työmarkkinoita maantieteellisesti. Samalla toivomme, että tänne opiskelemaan tulevat myös jäisivät Ruotsiin työskentelemään alalla, Jessica ja Sara toteavat.

Apuvälineteknikon erikoisosaamista voi hyödyntää myös muilla aloilla. Esimerkkinä voidaan mainita biomekaniikka, ergonomia, erilaisten ihmiskehoon liittyvien tuotteiden kehittäminen, urheiluvälineet ja niin edelleen. Oman yrityksen perustaminen on tietysti myös mahdollista. Alueiden apuvälineteknisten palvelujen hankinta on kilpailutettua, mikä voi tosin rajoittaa toimeksiantojen saamista.

Tyypillisessä kliinisessä työssä apuvälineteknikko auttaa ihmisiä parantamaan liikuntakykyään tai stabiloimaan kehonosia erilaisten toimintojen mahdollistamiseksi. Jotta asiakasta voidaan auttaa mahdollisimman hyvin, työhön kuuluu haastattelujen, tutkimusten ja tarveanalyysien tekemistä. Useimmiten apuvälineteknikko toimii yhteistyössä muiden alojen ammattilaisten kanssa, jotka voivat olla esimerkiksi lääkäreitä, fysioterapeutteja tai sairaanhoitajia.

– Tavallisia työtehtäviä ovat esimerkiksi asiakkaan jalkoihin ja kävelytapaan sopivien pohjallisten tekeminen, jalkaproteesin valmistus amputoidulle tai mittojen ottaminen skolioosia sairastavalle lapselle tehtävää korsettia varten. ♦♦

ALAN KOULUTUS POHJOISMAISSA

Prosthetics and Orthotics
3-vuotinen englanninkielinen kandidaattiohjelma (apuvälineteknikko), Hälsohögskolan, Jönköping, Ruotsi.

MASTECH
2-vuotinen apuvälineteknikon tai koneinsinöörin tutkintoon perustuva maisteriohjelma, Tekniska högskolan/Hälsohögskolan, Jönköping, Ruotsi.

Ortopedtekniker
2-vuotinen AMK-ohjelma, Hälsohögskolan, Jönköping.

Ortopediingeniör
3-vuotinen norjan/englanninkielinen kandidaattiohjelma, OsloMet, Oslo, Norja.

Prosthetics and Orthotics
3,5-vuotinen suomenkielinen AMK-ohjelma, Metropolia, Helsinki.

Henkilökunnan turvallisuus ydinasia

Össurin tuotantolaitoksessa Meksikossa valmistetaan markkinoiden edistyneimpiin kuuluvia tuotteita. OMX on saanut myös kiitosta vastuullisesta työturvallisuustoiminnasta. Tule mukaan vierailulle!

Teksti: Jessica Widing De Los Santos | **Kuva:** Shutterstock

26

Heti USA:n rajan eteläpuolella Tijuanan kaupungissa on suuri lääketieteellisten laitteiden valmistajien keskittymä. Täällä on myös Össurin suurin tuotantolaitos, joka avattiin vuonna 2010. Silloin tehtaassa oli noin 40 työntekijää valmistamassa yksinkertaisia ruiskuvaluttuja muoviosia. Kasvu on sittemmin ollut vauhdikasta, ja nyt Meksikon tuotantolaitoksen osuus on noin 70–75 % Össurin kokonaistuotannosta. Työntekijöitä on jo peräti 800 ja myös tuotevalikoima on laajentunut – nyt Tijuanaassa valmistetaan osa alan edistyneimmistä tuotteista, kuten proteesien komponentit.

OMX, kuten tuotantolaitosta yhtiön sisällä kutsutaan, on erilainen kuin monet muut vastaavat meksikolaiset tuotantolaitokset. Vuosien varrella toimintaa on kehitetty niin, että valmistus, jakelu ja myynti kaikkialle Latinalaiseen Amerikkaan tapahtuu samasta paikasta. Tuotantolaitoksella on ISO

14000 -ympäristösertifikaatti. Sekä Meksikon media että maan hallitus ovat antaneet tunnustusta vastuulliselle panostukselle työturvallisuuteen. Pandemian aikana tehtaassa on esimerkiksi käytetty lämpökameroita havaitsemaan mahdolliset kuumetapaukset sekä otettu käyttöön lounasvuorot ruuhkan välttämiseksi ruokalassa.

– Olemme myös kutsuneet muita Tijuanaassa toimivia yrityksiä yhteistyöhön tehtaiden työturvallisuuskäytäntöjen jakamiseksi, kertoo Össur Meksikon toimitusjohtaja Eduardo Salcedo.

OMX on suosittu työpaikka, mikä Eduardon mukaan johtuu osittain tehtaassa valmistamien tuotteiden edistyneestä tekniikasta mutta myös humanitaarisesta puolesta – jossain ajoneuvo- tai elektroniikkateollisuudessa ei valmisteta tuotteita, jolla ihminen saa liikuntakykynsä takaisin.

– Esimerkiksi ajatus, että onnettomuuteen joutunut lapsi pystyy taas kävelemään meidän tuotteidemme ansiosta, lisää varmasti tehtaamme kiinnostavuutta työpaikkana, Eduardo toteaa. ••

EDUARDON
MEKSIKO
VINKIT!

Ruoka!

Meksikolaista keittiötä pidetään maailman kolmanneksi monipuolisimpana – täällä on jokaiselle jotakin.

Unohda Cancun!

Jos haluaa todella hyville rannoille, joilla on tilaa, kannattaa valita Huatulco Oaxacan osavaltiossa tai vaikkapa La Paz Baja Californian osavaltiossa.

Kulttuuri

Jos haet Indiana Jones -tunnelmaa, niin Cichen Itzá on varma valinta. Myös Guanajuaton ja San Miguel de Allenden kaupungit ovat hyviä kohteita historiasta ja arkkitehtuurista kiinnostuneelle.

Viinitilat

Valle de Guadalupe – siellä voit maistella Meksikon parhaita viinejä jollakin 50 paikallisesta viinitilasta, jotka kaikki sijaitsevat kävelymatkan päässä toisistaan.

THE CHOICE OF A PRO

Össur Formfit® Pro Wrist on tarkkuusmuotoillusta 3D-kudoksesta valmistettu rannetuki, joka tarjoaa käyttäjälleen huippuluokan kompression ja johtaa pois hikeä pitäen ihon kuivana ja viileänä.

LIFE WITHOUT LIMITATIONS®

 ÖSSUR®

*“Keskityn mieluummin siihen mitä minulla on,
kuin että harmittelisin sitä mitä minulta puuttuu”*

Jami Marseilles

Äiti, opettaja ja yleisurheilija

www.ossur.se/lifewithoutlimitations

